

Fundació Sant Cugat

L'Europa que tenim, l'Europa que volem

ANNA TERRÓN

*Assessora especial de la Comissària Europea d'Afers de l'Interior
Exdiputada europea i exsecretària d'estat per a la immigració*

L'Europa que pot ser. L'Europa dels ciutadans.

Cicle de debats març-abril 2013. Ponència

Els ciutadans europeus escullen el parlament del seu estat, del qual en surt el govern estatal. Per una altra via també elegeixen un Parlament Europeu, però aquest, per ara, no vota un govern un govern europeu. La Comissió Europea, que té el poder executiu, està integrada per 25 comissaris, un de cada estat membre, amb el compromís de treballar pel conjunt de la Unió. Això fa que tots els estats hi siguin representats i participin en totes les decisions que s'adoptin.

El que fa cada govern estatal és proposar un comissari i després es reparteixen les carteres entre ells, en funció dels coneixements i dels curriculum personals. Tot i això, el Parlament Europeu ha de referendar els càrrecs i si algú no obté el vist-i-plau, ha de ser substituït per un altre, cosa que ha succeït en diverses ocasions. La presidència la designa el Consell Europeu, integrat pels caps d'estat o de govern, però també ha de ser aprovada pel Parlament.

Sovint quan es parla d'Europa sembla que estem parlant d'una realitat externa: nosaltres som aquí i Europa allà. No és així: som part d'Europa i Espanya a través dels seus diputats i del seu comissari participa en la presa de decisions i aprovació de lleis i normatives. És a dir, quan votem el Congrés dels Diputats, no sols en sortirà el govern de l'estat, sinó també la representació a la Comissió Europea.

A efectes pràctics de ciutadania, Europa es concreta en el somni del mercat únic: en la lliure circulació de persones i mercaderies i en la moneda comuna, que implica l'existència d'un Banc Central Europeu. Però l'autoritat d'aquest banc es limitava al control dels bancs centrals de cada estat, els quals tenien autoritat de regulació sobre els del seu país.

Un dels problemes de la crisi és que s'ha evidenciat que les institucions europees són insuficients per abordar algunes problemàtiques i d'aquí la necessitat d'establir un únic regulador bancari. Per tant, cal avançar vers una major institucionalització d'Europa, vers una més gran governança europea que implica disminuir la sobirania dels estats membres. Això vol dir que estem avançant vers una democràcia postnacional. Però, Europa mai serà un estat únic, ni tampoc un estat federal clàssic.

La qüestió és avançar vers una democràcia que superi els límits de l'Estat per tal de poder fer el que volem fer i que es pugui fer amb legitimitat. En aquest sentit és un error dir que els alemanys volen manar a Europa. No volen manar, però si volen que tots els estats compleixin les normes establertes i ells són els primers de complir-les.

La unió bancària esdevé una necessitat per a sortir de la crisi, perquè els estats no puguin ser atacats individualment per això que anomenem "mercats". Però aquesta unió implica que hi ha d'haver un major control del pressupost de cada estat, el qual s'haurà d'ajustar a les normes generals i si no ho fa podrà ser impugnat des d'Europa. Si es vol una resolució més comuna del deute, cal una major unió econòmica, una unió bancària. En conseqüència, hem d'avançar, també, vers una major unió política.

Les actuals mesures d'austeritat semblen anar contra els ciutadans, especialment contra els més pobres i febles. Però el fet és que quan estàs endeutat, no pots seguir endeutant-te indefinidament, perquè arriba un moment en què no es pot fer front al volum de deute i arriba la fallida. El problema actual és que ens cal disminuir l'endeutament, no sols l'acumulat, que també, sinó i sobretot entendre que no podem seguir gastant més dels que ingressem. L'ajustament de la despesa a l'ingrés és el que implica l'adopció de mesures d'austeritat, les quals poden suposar retallades que afectin a la ciutadania (sanitat, educació, pensions... també sous de funcionaris).

En realitat hem d'afrontar tres problemes alhora, sortir de la crisi, seguir vivint i planejar com viurem més endavant, amb un model sostenible que eviti recaure en la situació present. Són tres coses que s'han d'anar fent alhora: austeritat per no endeutar-nos més, seguir endavant i projectar un canvi de model sostenible.

Si volem solucions europees, ens cal anar construint una nova democràcia post-nacional, que ens eviti de caure els dictats il·lustrats dels tecnòcrates. La major unió econòmica també comporta una major unió política.